

de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs
Commissie Wetsvoorstellen

Aan de Vaste commissie voor Financiën van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal

mr. R.F. Berck

Postbus 20018

2500 EA DEN HAAG

Amsterdam, 27 januari 2017

**Betreft: Commentaar van de Commissie Wetsvoorstellen van de Nederlandse Orde
van Belastingadviseurs op het Wetsvoorstel Wijziging van de Wet uitfasering
pensioen in eigen beheer en overige fiscale pensioenmaatregelen (34 555)**

Geachte leden van de Commissie,

De Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (hierna: de Orde) heeft met belangstelling kennisgenomen van Wetsvoorstel Wijziging van de Wet uitfasering pensioen in eigen beheer en overige fiscale pensioenmaatregelen (hierna: het Wetsvoorstel). Het Wetsvoorstel geeft de Orde aanleiding tot het plaatsen van een aantal opmerkingen.

De Orde is verbaasd over het verloop van het parlementaire proces. Zowel in de Nota naar aanleiding van het Verslag in de Tweede Kamer als in de Memorie van Antwoord in de Eerste Kamer is aandacht geschonken aan de fiscale aspecten van het pensioen in eigen beheer en indexatie.¹ Hierbij zijn, in antwoord op vragen van de Orde, door de staatssecretaris antwoorden gegeven, die nu niet meer blijken te kloppen. Een vraag aan de staatssecretaris kan zijn om te bevestigen dat deze antwoorden niet meer gelden dan wel als ingetrokken moeten worden beschouwd? Daarnaast kan worden gevraagd om daarbij precies aan te geven voor welke antwoorden die in de wetsgeschiedenis zijn gegeven, dit geldt?

1. Indexatie

Op pagina 2 van de Memorie van Toelichting wordt aangegeven dat het op grond van het voorgestelde artikel 34e Wet Vpb 1969 niet mogelijk is om toekomstige indexatie van de opgebouwde pensioenaanspraken op het moment van afkoop of omzetting ten laste van de winst

¹ Kamerstukken II, vergaderjaar 2016–2017, 34 555, nr. 5, p. 31 en Kamerstukken I, vergaderjaar 2016–2017, 34 552, E, p. 79.

De Commissie Wetsvoorstellen van de NOB reageert gevraagd en ongevraagd op fiscaal relevante (wets)voorstellen (en het voortraject daarvan) vanuit de expertise van haar leden. Belangrijke toetsstenen zijn rechtszekerheid (waaronder terugwerkende kracht), verenigbaarheid met het recht, uitvoerbaarheid, effectiviteit en efficiency, regeldruk en gevolgen voor het investeringsklimaat.

te brengen. De Orde volgt de staatssecretaris niet in zijn betoog en vraagt zich af of deze uitleg van het wetsvoorstel strookt met de (initiële) bedoeling van de wetgever. Als de Orde het betoog van de staatssecretaris goed begrijpt, zou het op grond van dit artikel niet mogelijk zijn om een indexatielast ten laste van de winst te brengen.

Naar de mening van de Orde heeft artikel 34e lid 3 Wet Vpb 1969 een andere ontstaansreden en zag dit niet op de beperking van het nemen van een indexatielast. In de Memorie van Toelichting² en de Nota naar aanleiding van het Verslag³ is dit toegelicht en hieruit blijkt dat de extra (commerciële) winst die door het prijsgeven zou ontstaan, niet tot een fiscaal resultaat zou leiden. Wij citeren: *“Met artikel 34e, derde lid, van de Wet Vpb 1969 wordt voor de duidelijkheid expliciet geregeld dat de toepassing van genoemd artikel 38n, tweede lid, fiscaal geruisloos loopt voor de vpb. Het deel van het door het pensioenlichaam behaalde winst dat door het prijsgeven van een deel van de pensioenaanspraken niet meer nodig is om aan de pensioenverplichtingen te voldoen leidt dus niet tot een (additionele) aftrekpost voor de Vpb en wordt bij uitdeling of vervreemding van de aandelen in de aanmerkelijkbelangheffing betrokken”*. Overigens is de Orde van mening dat er sprake is van een vreemde formulering door te spreken van een aftrekpost in dit kader, terwijl er sprake is van winst. Naar de mening van de Orde wordt de oplossing dus ten onrechte bij een andere, bredere uitleg van het voorgestelde artikel 34e Wet Vpb 1969 gezocht.

Dientengevolge betwijfelt de Orde daarom ook of de conclusie van de staatssecretaris correct is, dat de vermeende aftrekbeperking van het voorgestelde art. 34e Wet Vpb 1969 te stringent is. De staatssecretaris lijkt hiermee een invulling te geven aan dit artikel die niet strookt met de eerdere toelichtingen erop.

In het voorgestelde artikel 34e lid 4 onder b Wet Vpb 1969 is opgenomen dat bij een omzetting in een oudedagsverplichting een eventuele actiefpost indexatie lineair tot de 87-jarige leeftijd ten laste van de winst kan worden gebracht. Deze periode kan tientallen jaren beslaan. De Orde zou daarom graag in overweging geven om ook in deze situatie de actiefpost direct ten laste van de winst te laten komen. Dit is veel eenvoudiger en budgettair naar de mening van de Orde geen bezwaar, aangezien de lasten anders in toekomstige jaren zullen worden genomen.

2. Actiefpost indexatie

De Orde vraagt zich af wat er gebeurt met de actiefpost “indexatie” als de vennootschap met de actiefpost “indexatie” naar het buitenland wordt verplaatst? En wat zijn de gevolgen als deze vennootschap wordt geliquideerd? Kan in deze beide situaties het verlies dat samenhangt met deze actiefpost direct ten laste van het resultaat worden gebracht?

Voorts vraagt de Orde zich af wat de gevolgen zijn voor de actiefpost “indexatie” als de pensioengerechtigde komt te overlijden. Kan het restant van deze actiefpost dan direct ten laste van het resultaat worden gebracht?

² Kamerstukken II, vergaderjaar 2016-2017, 34 555, nr. 3, p. 43.

³ Kamerstukken II, vergaderjaar 2016-2017, 34 555, nr. 5, p. 39.

De Orde stelt voor om de staatssecretaris te verzoeken een gestileerd en duidelijk cijfervoorbeeld in de Memorie van Toelichting op te nemen, zodat helemaal duidelijk wordt hoe de voorgestelde wettekst uitwerkt.

De Orde stelt er prijs op te benadrukken dat op grond van het totaalwinstprincipe de last van de reeds betaalde indexatie in ieder geval op enig moment ten laste van de winst moet kunnen worden gebracht. Is dat het geval? Zou dit niet het geval zijn, dan leidt dit tot het feit dat uitkeringen worden belast, maar de bedragen die hiervoor zijn opgeofferd, niet ten laste van de winst kunnen worden gebracht. Indien dit inderdaad het geval zou zijn, dan zou de Orde om de staatssecretaris te vragen naar de ratio hiervan.

3. Aangifte uiterlijk op 20 september 2016

De Orde vraagt aandacht voor het volgende. In de slotzin van het voorgestelde artikel 34e Wet Vpb 1969 is opgenomen dat een actiefpost indexatie alleen ten laste van de winst kan worden gebracht als deze is opgenomen in een uiterlijk op 20 september 2016 gedane aangifte. Naar de mening van de Orde gaat deze bepaling erg ver.

Veel aangiften over 2015 en mogelijk zelfs over 2014 zijn nog niet ingediend. De voorgestelde wettekst leidt ertoe dat waardeoverdrachten of premiebetalingen gedaan in deze jaren fiscaal aanmerkelijk slechter zullen worden behandeld, louter vanwege het feit dat de aangifte op 20 september 2016 nog niet was gedaan. Overigens geldt dit ook voor waardeoverdrachten en premiebetalingen die in 2016 hebben plaatsgevonden. Naar de Orde meent, gaat deze maatregel te ver. Mede naar aanleiding van de toezeggingen van de staatssecretaris in de Nota naar aanleiding van het Verslag in de Tweede Kamer als in de Memorie van Antwoord in de Eerste Kamer⁴ is tot medio december 2016 een andere visie op het wetsvoorstel gegeven. Belastingplichtigen hebben hier rekening mee gehouden en hebben voor 2015 rekening gehouden met de toen geldende wet- en regelgeving, maar worden nu met terugwerkende kracht in een fiscaal nadeligere positie gebracht. Anticipatie-effecten spelen hier naar de mening van de Orde in het geheel niet.

Het zou naar mening van de Orde logischer zijn om aan te sluiten bij de datum 20 december 2016, toen duidelijk werd dat er een mogelijk ‘lek’ zou kunnen zijn. Bepaald zou kunnen worden, dat de actiefpost indexatie die is ontstaan door waardeoverdrachten na die datum niet meer ten laste van het resultaat kunnen worden gebracht. Volgens de Orde is deze variant logischer dan het aansluiten bij een volledig willekeurig moment van het indienen van een aangifte.

Een mogelijk ander alternatief zou kunnen worden gevonden door voor waardeoverdrachten en premiebetalingen die nu door deze maatregel worden getroffen, alsnog toe te staan dat het indexatie-element in deze waardeoverdrachten dan wel premiebetalingen te elimineren. Hierdoor kan geen indexatielast ten laste van het resultaat worden gebracht, maar wordt deze ook geen onderdeel meer van de overgedragen pensioenverplichting.

⁴ Kamerstukken II, vergaderjaar 2016–2017, 34 555, nr. 5, p. 31 en Kamerstukken I, vergaderjaar 2016–2017, 34 552, E, p. 79.

Een merkwaardig gevolg van de voorgestelde wetgeving is naar de mening van de Orde ook het feit dat de overdragende vennootschap belang heeft bij de te maken keuze van de DGA. In voorkomende gevallen is deze vennootschap er namelijk niet bij gebaat dat de DGA gaat afkopen of omzetten, aangezien deze vennootschap de actiefpost “indexatie” niet in aftrek kan brengen. Hiermee wordt de bedoeling van het wetsvoorstel, namelijk zo snel mogelijk na inwerkingtreding ervan schoon schip malen, geweld aangedaan. De Orde raadt aan om de staatssecretaris te vragen hoe hij dit ziet.

4. Uitstel ingangsdatum wet

De Orde constateert dat de ingangsdatum van de wet wordt uitgesteld tot ten minste 1 april 2017. Door dit uitstel wordt de afkoopmogelijkheid voor de DGA minder interessant. Een eventuele afkoop in januari 2017 zou in de meeste (zo niet, alle) situaties tot een lagere belastingheffing hebben geleid dan een afkoop in april. De staatssecretaris gaat er vanuit dat 36 procent van de DGA's zullen gaan afkopen in 2017 en dat dit zou leiden tot een extra belastingopbrengst van 2 miljard euro. De staatssecretaris wil daarom DGA's zoveel mogelijk stimuleren om het pensioen in eigen beheer af te kopen. Echter, door het uitstel van het wetsvoorstel wordt het minder aantrekkelijk. Daarom vraagt de Orde zich af of de staatssecretaris nadere tegemoetkomingen heeft overwogen? Zo zou bijvoorbeeld voor de afkoop uit kunnen worden gegaan van een afkoopdatum van 1 januari 2017 tegen de fiscale waarde van dat moment. Een andere oplossing kan zijn om het 2017-kortingspercentage te verhogen met 1 procentpunt. Ook zou kunnen worden overwogen om als balansdatum voor het kortingspercentage niet 31 december 2015 te hanteren maar 31 december 2016. Het jaar 2016 is immers voorbij, zodat anticipatie-effecten zich niet meer kunnen voordoen.

Voorts worden de administratieve lasten door dit uitstel groter, daar er ook nog over 2017 een actuariële berekening moet worden gemaakt. Dit zou niet het geval zijn geweest bij een afkoop per 1 januari 2017.

5. Overige fiscale pensioenmaatregelen

Naast de maatregelen inzake de uitfasering van het pensioen in eigen beheer, omvat het onderhavige wetsvoorstel ook enkele overige fiscale pensioenmaatregelen. In de brief van de staatssecretaris van 20 december 2016⁵ wordt aangekondigd dat de overige fiscale pensioenmaatregelen met terugwerkende kracht tot 1 januari 2017 zullen worden ingevoerd. De Orde stelt voor om de staatssecretaris om bevestiging te vragen, dat deze overige fiscale pensioenmaatregelen ook voor het pensioen van de DGA met terugwerkende kracht tot 1 januari 2017 worden ingevoerd en dat dit ook geldt voor de DGA.

6. Ten slotte

De Orde maakt van de gelegenheid gebruik om de volgende vraag te stellen. In het voorgestelde artikel 38n lid 2 onder b Wet LB 1964 wordt gesproken over het ‘geruisloos’ omzetten in een oudedagsverplichting. Dit wekt naar de mening van de Orde de indruk, dat er ook nog een andere wijze van omzetten in een oudedagsverplichting is, namelijk “geruisvol”. Is de conclusie van de

⁵ Eerste Kamer, vergaderjaar 2016–2017, 34 555, B.

Orde terecht, dat het woord ‘geruisloos’ zou kunnen worden verwijderd uit de voorgestelde wettekst, waardoor er meer duidelijk ontstaat?

Voorts vraag de Orde of het mogelijk is om het nog niet gepubliceerde Uitvoeringsbesluit en de vragen en antwoorden die nog zullen worden gepubliceerd, reeds nu, dus vóór inwerkingtreding van de gewijzigde wet openbaar te maken. Dit kan dan deel uitmaken van de parlementaire beraadslaging en zal de duidelijkheid in de praktijk ten goede komen.

De Orde suggereert uw commissie om de staatssecretaris om een reactie te vragen op de hiervóór aangegeven punten.

Een afschrift van deze brief is heden verzonden aan de Staatssecretaris van Financiën. Uiteraard is de Orde graag bereid het bovenstaande nader toe te lichten.

Hoogachtend,
de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

drs. R.A. van der Jagt
voorzitter Commissie Wetsvoorstellen